

T A R T A L O M:

Szmrecsányi Lajos dr. huszéves érseki jubileuma: **Kriston Endre** püspök nagyprépost beszéde a jubileumi szent misén.

Dr. Szigeti Pál: Fordulópontján van-e a világválság.

Az Ipartestületek Országos Szövetségének nyilatkozata: Az iparosság s az OTI ellenes demonstráció.

Dr. Simkovicz József igazgató főorvos: Az újjáalakult egri női kórhazról.

Kölemen Lajos: Az Egri Dalkör 50 éves.

Dr. Graf Andor hatvani községi orvos: Reflexiók egy tudományos orvosi előadáshoz.

Vitéz Dr. Sziráky Károly hatvani ügyvéd: Úszóélet Hatvanban.

a. b.: Az érdem jutalma.

Dr. Niedermüller Ferenc hatvani állatorvos: A sertéspestis elleni védekezés aktuális problémája.

Látogatásunk a füzesabonyi muzeumban. (I)

Hunyadi-Buzás Béla r. t. igazgató: a pétervárai vidék gazdasági helyzetéről. Nem tartható fenn a gabonarendelet.

Missura Irén: Jótékonycélu garden-partie Parádon.

Mátraháza. (—).

Gazdaggyűlés Tiszafüreden.

A pásztói tifuszbajrvány.

Riport a hevesi gyilkosságról.

Továbbá más cikkek, beszámolók, hírek a megye minden részéből.

1932. SZEPTEMBER HÓ 1.
III. ÉVFOLYAM. 8. SZÁM.

A kedvezményes vasuti jegyét ne használja föl arra,

hogy saját és a mások szükségletét BUDAPESTEN szerezze be!
Van Hatvanban elég megbízható iparos és kereskedő, — becsületbeli kötelesség azokat támogatni!

Káposztás István

étterme és
szállodája
HATVAN.

A vasúthoz vezető ut mellett.

●
GYÖNYÖRÜ, ÁRNYAS
KERTHELYISÉG.

Az okos, takarékos ember

csak nagy fűtőértékű
salak, kő és palamen-
tes szénrel fűt.

A tatai szén és brikett

ezen kiváló tulajdon-
ságokkal rendelkezik.

Egy próbarendelés

BARÁTH ISTVÁNNÁL

(Grassalkovich u. 74 sz.)

meggyőző mindenkit gyakorlatban is.

VIG FERENC

**óras-ékszerész, var-
rógép és kerékpár
kereskedő HATVAN.**

Ajánlja dúsan felszerelt áru-
jait úgymint órák, ékszerek,
disztárgyak, varrógép, kerék-
pár és motorkerékpárok va-
lamint alkatrészeit.

Kedvező részlet-fizetésre is kapható.

Bindfeld Márk és fiai részvénytársaság

épületfa kereskedő cégnél
a legmodernebb kivitelű
cementárúk és műkövek
beszerezhetők.

Hatvan. Telefon 30.

KÓKAI és SZULÁGYI

személyautó fuva-
rozási vállalat.

Biztos,
kényelmes,
olcsó.

Telefon 118.

HIRLING IMRE

ANGOLURI
SZABÓ.

KLANG SÁNDOR

vaskereskedő

Balogh Zoltán

cipésmester.

Központi iroda:
Horváth Mihály ucca 874.

Nagy és kisméretű! géptégla, hornyoltcserép!

A hatvani Gőztégla és Cserépgyár r.-t.
hatvani gyártelepén kitűnő minőségű.
Nagyméretű téglák Hornyoltcserép
Kisméretű Gerincscserép

TELEFON: VIDÉKI
Központi iroda 22. vizonteladókat
Gyártelep 31. keresünk.

**Olcsó áron,-
részletfizetésre is kapható!**

„Orion“

elsőrendű rá-
dió készülékei

FUCHS LAJOS

kerületi képviselő
üzletében kapha-
tók. Telefon 108

Schwarz László

rőfös-, rövid
és
divatruháza.

HIRLING LÁSZLÓ

épület és műbútor
asztalos.

Blumenthal Béla

épületfa-kereskedése és
cementgyára.

Hatvan. Telefon 29.

Elsőrendű cementárúk!

Mindennemű építőanyag:
cement, téglák, cserepek, nád, kőpor stb.
a legjobb minőségben kapható.

Rosenberg Ferenc

vas-, fűszer-,
csemegekere-
keskedő, ke-
rékpárraktár.

BORBÉLY és KRAMMER HATVAN

TELEFON 80 SZ.

Foglalkozási ágak:
gépjavitó üzem, autók
és gépfelszerelési cik-
kek árusítása, szik-
vizgyár, daráló ma-
lom és hideg uton
történő szekérráfhu-
zás. Phinx benzín
töltő és garage.

HEVESVÁRMEGYE

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER. ELŐFIZETÉSI ÁRAK: EGY ÉVRE 12 PENGŐ, FÉLÉVRE 6 PENGŐ, NEGYEDÉVRE 3 PENGŐ

Szmrecsányi Lajos dr. husz éves érseki jubileuma.

Kriston Endre püspök-nagyprépost beszéde a jubileumi szentmisén.

Augusztus 21-én ünnepele az egri főegyházmegye *Szmrecsányi Lajos dr.* belső titkos tanácsos, pápai tronálló és gróf érsekségének husz éves jubileumát. Nemcsak a külső pompának, de sokkal in-

kábbaszíveknek, a hálnak és a szeretetnek bensőséges ünnepe volt a nagy jubileumi nap. A fellobogózó Eger város közönsége áhítattal részt vett az ünnep délelőttjén a hatalmas főszékesegyházban, ahol Kriston Endre püspök egri nagyprépost Tedeumos ünnepi szentmisét pontifikált. A püspök a hívők megilletődött ünneplő seregéhez az alábbi alkalmi szentbeszédet intézte:

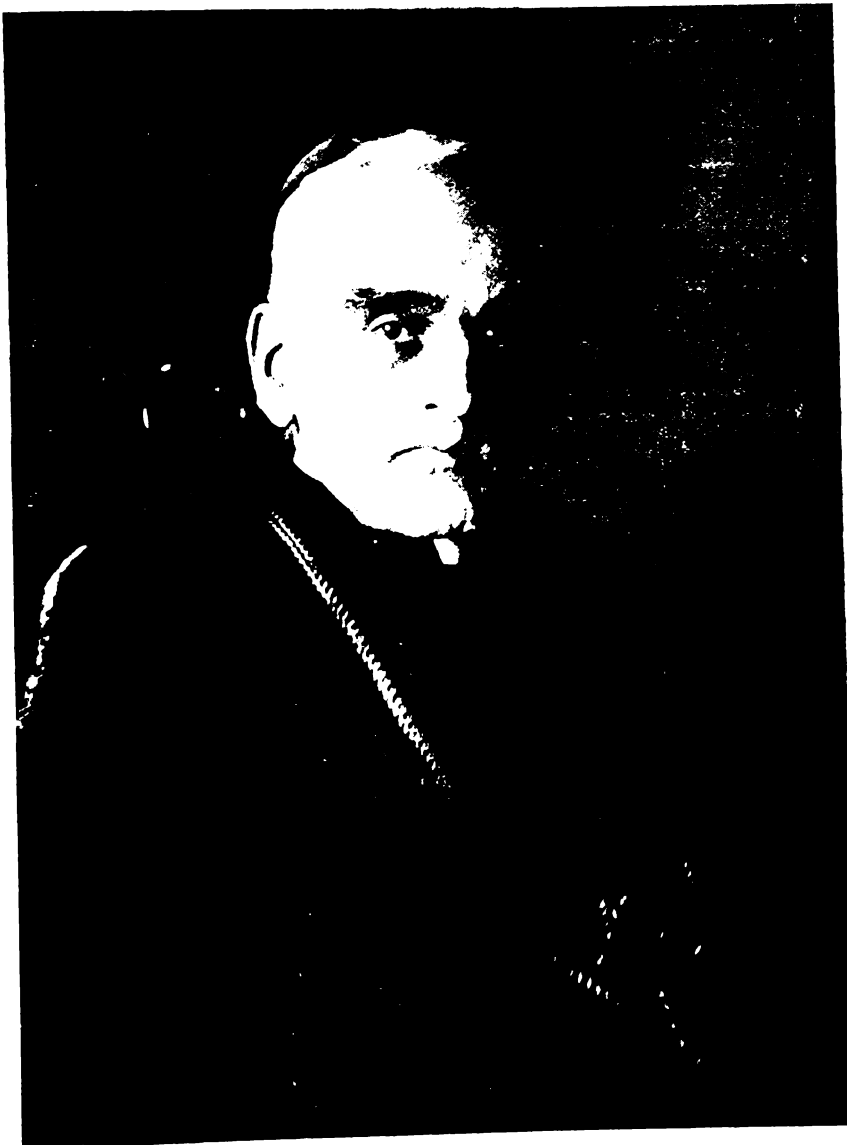
— Ünnepi harangszó. ünnepi érzés hívott ma össze bennünket ide **efőszékesegyház** bollivei alá, hogy örvendező Te

Deumot zengjünk és felharsanó hálaimánk diadalmasan visszhangozzék *öt vármegyeszerte* minden templomunkban.

Husz esztendő telt el ugyanis azóta, hogy érsekatyánkat főpásztor elődeinek trónjára állította a Gondviselés.

Mai örömmünnepeinkre sötét fátyolt és komor fellegel borítana azonban, ha ennek az elvárzott két évtizednek országpusztító eseményét itt elősorolnám. De mindenfátyolt bearyoz és minden fellegel fény sugaral szakit kelté az a fenséges cletpélka, amelyet ősi egyház meryénk a sorrend szerint hetvenötödik főpásztorában nvertünk iránytjelölő szövetnekül.

— A legsúlyosabb megpróbáltatások idején volt ő a legnagyobb.

Akkor, amidőn itt a tulajdon székesegyházában foglyul ejtették és mint az Údvözítőt a Kálvárián, fegyverek között hurcolták végig székvárosa utcáin és halálos fenyegetések között vezették oda ahhoz a vértócsához, amely pár órával előbb egy hőshonvédtisztnek mártírszívéből ömlött... amikor igazán csak a Gondviselő hatalmas kezében tartott hajszálon függött az ő százezreknek drága élete. Nem azért, mintha az istentelenek és hazátlanok pokoli igyekezete csak egy mákszemnyi rosszat is terhére igazolhatott volna, hanem csupán azért, mert ő a katolikus egyház lánglelkű főpapja.

A lelkek kormányzásának élethivatása olykor soha nem is sejtett örömvirágokat terem, de akik talán azt gondolják, hogy egy egyházmegye főpásztorának lenni csak az örömöknek szakadatlan változatossága, tudják meg, hogy volt idő, amikor alig volt betevő falatja neki, az érseknek, ki mikor lehetne százaknak, ezreknek adott ételt, italt, ruhát, tüzelőszert Szemtanu vagyok rá, hogy szűken mért kenyérből előbb azokat a terroristákat kínálta meg ott a vasuti tolonckocsiban, akik őt tuszként mérföldekre hurcolták.

— Hallgatóim között bizonyára nem egy van, akik ama borzalmas időkben, szinte életük veszélyeztetésével egy-egy cipőt vagy némi főzeléket csempésztek be a sokszorosan kiraboltság palota asztalára — az Isten áldja meg őket ezért! — és bizonyára emlékeznek rá, amikor azután végre fordult a kocka, a hálásszívű érsek elment azokba a külvárosi kis házakba és ott szoritotta meg azokat a kérges, de jóltevő földmiveszeket ezért az emberseges gondoskodásért.

— Mi is lett volna velünk, ha akkor a világrázó megpróbáltatások sötételemként napjaiban, az ő sziklaszilárd egyénisége nem magaslott volna ki világitó toronyként a romboló áradat hullámaiból? Nem minden szegyenkezés nélkül vallom be, hogy egyszer én is azzal a javaslattal állottam elő, hogy most már csakugyan ki kell költözködni az érseki lakból, mert oda budapesti proletár gyermekeket hoznak nyaraltatni, az érsek pedig vállaszon magának más lakóhelyet. Ugy volt akkor, hogy ez már elkerülhetetlen, mint hosszú védekező hadakozás kinos eredménye.

Szinte még most is fáj jó érsekuramnak akkori keserűen szemrehányó tekintete.

— Csak nem gondolod — kérdezte —, hogy a magam akaratából itthagynom ezt a házat, amelyhez állásom kötelességei kötnek? Én innen nem megyek el — mondta. Nekem végig itt kell maradnom, mint a kormányosnak a sülyedő hajón. Engem csak erőszakkal vihetnek el innen és akkor oda vigyenek, ahová ők akarják.

— Hála Istennek, hogy ettől aztán még azok a vakmerő zsarnokok is megtorpantak.

— De milyen botorul teszem, hogy ilyen apró mozaikkövet szórok mai örömnünepünk himes szö-

nyegére! Mennyire hálásabb volna elősorolni azokat a céltudatos főpásztori alkotásokat, amelyek az egyházmegye történetébe oly fényesen vették be a Szmrecsányi Lajos nevét; azokat a valláserkölcsei hatalmas értékeket, amelyek nagy lelkéből az ő hű papjaira és hiveire oly fogyhatatlan bőséggel áradoztak! Ezerszer hálásabb volna, ha elsorolnám, hogy amikor önmagához következetesen szigorú, a nyomor, a szenvedés enyhítésére milyen pazar kézzel hozta meg áldozatait.

— De hiszen ezek annyira benne élnek már az elfogulatlan köztudatban, hogy akármerre járom az országot, érdektelen, távoli idegenek ugyancsak versenyeznek velünk abban a páratlan nagyrabecsülésben és tiszteletben, amellyel mi, papjaink és hiveinek serege, a közvetlenebbül lekötöztetettek, nagyszellemű, nemesszívű érsekatyánkat, a magyar püspöki kar galambösz Nestorát, körültrajongjuk.

— Mi nemcsak mihamár elhangzó, röpké imával, hanem egekét ostromló hálás érzéssel és a teljesülés biztató reményével esedeklünk ma számára hosszu, boldog életet. Igen, a teljesülés bizó reményével! Hiszen aki életének immár 82-ik évét taposva, most is maga végzi az egyházkormányzat nagy felelősséggel járó egész munkáját, aki nemrég is százakat bémált meg itt a boltívek alatt, aki néhány héttel ezelőtt több óráig tartó szertartással megszentelte fel az ujmisés papokat és akinek egyik, nála 12 esztendővel idősebb testvére vonzón mutatja a pátriarkai korba nyúló munkáselet példáját, annak valóban bizva kérhettünk kivételesen hosszu életidőt és ebben egyházmegyénk számára mérhellen nagy áldást.

— Forrjon hát egybe égtető imánk és szálljon az a reménykedő bizalom szárnyain az élet Úrához: Terjeszd ki igen-igen hosszuara érsekfőpásztorunk életalkonyát — és mielőbb aranyozd be azt az ő magyar szíve leghőbb vágyának teljesítésével!

Eger képviselőtestületének rendkívüli közgyűlése.

Eger város képviselőtestülete augusztus 27-én délután öt órakor *Braun Károly* polgármesterhelyettes főjegyző elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott. Az elnöklő helyettespolgármester napirend előtt ünnepélyesen megemlékezett *dr. Szmrecsányi Lajos* egri érsek husz éves jubileumáról és meleg hangon ismertette azt a nagy szeretetet és áldozatot, amelyekkel az ősz főpap Eger legnagyobb segítője és támasza. A közgyűlés üdvözlő feliratban köszöntötte a jubiláló érseket.

A közgyűlés ezután letárgyalta a Bründl-céggel kötendő bírói egyezséget. E szerint Eger város 231 ezer pengőt fizet három év alatt a perelő cégnek. A fedezetet erre a villanyáram fogyasztását mérő órák eddigi 50 filléres havi díjának a fogyasztás szerinti progresszív felemelése képezi. Az egyezséget mindenki elfogadta, de a fedezet, illetve az árammérő órák díjának felemelése heves vitára adott alkalmat. Ez ellen a megoldás ellen *Radil Károly*, *nagyecseri Kánitz Dezső*, *Barsy István*, *dr. Siller János*, *Láng Nándor* foglaltak állást, míg *dr. Szabó Szilárd*, *dr. Heller József* és *dr. Lipcsey Péter* hangsúlyozták, hogy nincs más fedezet a törlesztésre. A közgyűlés végül is tizenkét szótöbbséggel a felemelés mellett határozott.

FORDULÓPONTJÁN VAN-E A VILÁGVÁLSÁG?

Irta: Dr. SZIGETI PÁL.

Somary Félix svájci bankár, német egyetemi tanár volt az, ki a világválság első megnyilatkozásai óta publicisztikai működésében állandóan a legpeszsimisztikusabb képet festette. A Creditanstalt összeomlása idején megjósolta, hogy a válságnak addig vége nem lesz, míg az olasz bankrendszer rekonstrukciója, a német nagybankok összeomlása, és általi szanálása, az angol aranystandard felfüggesztése, és a Kreuger concern bukása végbe nem megy. Azóta mind ezen négy katasztrófa bekövetkezett, és pedig pontosan olyan sorrendben, mint ahogy azt Somary megjövendölte.

Ha egy ilyen ember azután tollat fog, és azt hirdeti, hogy most már elérkeztünk arra a pontra, amikor nincsenek kizárva a javulás lehetőségei, akkor megérdemli, hogy gondolatait Hevesvármegye joggal elkeseredett közönségével röviden ismertessük: talán tud belőle némi reményt és munkakedvet méríteni

I.

A reménység, mely ezen munkából felénk árad, ma még csak halvány mécses pislogása, a javulás elé tornyosuló makacs akadályokat ő maga sem becsüli alá, mert midőn felsorakoztatja a hatóerőket, melyek a világválságot előidézték, kénytelen megállapítani, hogy azok nagyrészen még ma is érvényesülnek, sőt újabb romboló momentumok forrásává is váltak, azonban mégis meri már vizsgálni, hogy ezek a maguk lehengerlő eleven erejükkel hatnak-e még, vagy pedig vesztek talán már annyit frissességükből, hogy ellenük az offenzívát a siker reményével meg lehet indítani.

Vizsgálataiban nem keresi, hogy melyek a válság okai, melyek esetleg ezeknek már következményei csupán, és csak a jelenlegi kiütközésükben sorakoztatja fel őket, talán nem is rendszeresen, semmiesetre sem kimerítően, nem keresi, hogy a kategóriák kereszteződnek-e, hogy egyes jelenségek okai közös forrásból fakadnak-e, de mégis az egyszerű ember előtt is áttekinthető éles megvilágításban tárja őket szemünk elé:

1.) A kormányok politikai gyengesége, és a nagy kérdésekkel szemben való készületlensége.

2.) A magántulajdon kellő védelmének hiánya.

3.) A világkereskedelmi forgalom megbénulása.

4.) A disparitás az adósok és hitelezők között.

A magánadósságok és jóvátételek likvidálásának nehézségei, aholis a hitelező államok nehezen hajlandók a lehetőségek mezején keresni a megoldásokat.

Az ebből származó hitelválság.

5.) Az államkincstárak egyensúlyának válsága.

6.) Okok, melyek a túlzásbavitt szocializmusra és államszocializmusra vezethetők vissza. Az ipar béreit nem az eladási lehetőségekhez méri, nem a közönség vásárlóképességéhez, hanem mereven tar-

tott béreihez mereviti árait, és sorvasztja evvel az elkerülhetetlen minimumra az árucserét, másfelől az állam sem méri kifizetéseit és egyéb kiadásait az adózók teherbíráshoz, hanem beteg módon a petrifikált, vagy legjobb esetben alig csökkentett kiadásait az adózók fokozódó túlterhelése mellett is behajtja.

7.) Így a mezőgazdasági és ipari üzemek tőkéi egyaránt hozadékaikban megtámadtatván, értéktelenednek, a tőke, melynek módja van rá, aranyba menekül, és létrejön az aranynak mindennél terméketlenebb és károsabb drágulása, amit a kormányok a legrosszabb eszközökkel, subventiókkal és kedvezményekkel hiába próbálnak enyhíteni.

II.

Mindezekkel szemben Somary 3 nagy horde- rejű jelenséget állapít meg, melyekből ébredő optimizmusát meríti:

1.) A nyersanyagárak ma már oly alacsonyok, hogy azok raktározása, és a velük való spekuláció csaknem veszélytelen. A termés csökkentése sok cikkben megindult.

2.) Egyes gazdag országokban renekvül nagy, elhelyezést nem találó, alig kamatoztatható tőke gyűlt össze, mely a világ rekonstrukciójára bőven elegendő. Ezek kénytelenek lesznek rizikók ellenében is nagyobb jövődelmezőséget keresni. Már pedig ez a tőke rendkívül mozgékony, és alaposan ki van éhez- tetve!

3.) A krízist a népek és a tőzsdék már lenyel- ték. Újabb katasztrófák, nagy nemzetek fizetési csődje, világbankok és viágcégek megakadása. Értékpa- pirárfolyamok 70—100%-ig terjedő zuhanása már nem következhetik be váratlanul, a hitelező országok nagy része már tisztában van vele, hogy csak „kényszer- egyezségi kvótát” fog kapni, a tőzsdék értékelésük- ben már a legrosszabb eshetőségeket is számítás- ba vették, melyek ha nem következnek be, legalább az életképes vállalatok papírjainak emelkedése két- ségtelen. (Amint az időközben meg is indult.)

III.

Mindezekből megállapítja, hogy a javulás elő- feltételei megvannak, és azt csak az emberi gyarló- ság, a kormányok tehetetlensége tudná megakadá- lyozni. De a helyzet ma már sokkal könnyebb, a szocializmus és a demagogia az egész világon visz- szafejlődőben van, a nemzetek gazdasági szakem- bereket kívánnak, a bérek és fizetések arányosításá- nak szükségessége átment a köztudatba, a bolseviz- mus expansivitása minimális lett, a magántőke presz- tizise emelkedett.

Könyvét avval végzi, hogy elérkezett az a pil- lanat, amikor a dolgok mentébe be kell avatkozni, szakértelemre és bátor cselekedetekre van szükség, nem kuruzsló pepecselésre, egész emberekre és nem kontárokra. Ami röviddel ezelőtt még megoldhatatlan volt, az ma már megoldható, hozzá kell látni, mert jaj nemzedékünknek, ha elmulasztja azt!

Az iparosság s az OTI ellenes demonstráció.

Az Ipartestületek Országos Szövetsége szerkesztőségünket az alábbi nyilatkozat közzétételére kérte föl:

„A napilapok hírt adtak a kőszegi iparoskongresszusnak arról az egyhanguan hozott elhatározásáról, hogy az illetékes tényezők figyelmét a magyar kézművesiparosság tarthatatlan helyzetére és az ebből származó következményekre még egyszer felhívja, s évégből szeptember 12-én Budapesten országos nagygyűlést tart, amelynek nyomatékossabbá tételére erre az egy napra alkalmazottait is kijelenti úgy a munkából, mint a Társadalombiztosítóból.

A magyar kézművesiparosságnak nyomasztó helyzetéből és érthető elkeseredéséből fakadó ezt az elhatározását egyes napilapok felre magyarázták, sőt a vasárnapi lapszámokban a Magyar Távirati Iroda egy állítólag illetékes helyről leadott olyan közleményt jelentetett meg, amely a legnagyobb mértékben bántó a magyar kézművesiparosságra.

Ez a féléhivatalos nyilatkozat a törvények elleni súlyos izgatásnak és a törvényekkel való szembehelyezkedésnek jellegzi a magyar kézművesiparosság pusztító védekezését és igyekszik azt úgy beállítani, mint amely elsősorban a magyar munkásságra káros.

Mindenesetre sajnálatos, ha ez az egy napos kijelentés bármi vonatkozásban is káros a magyar munkásságra, de a kézművesiparosság még ebből az okból sem mondhat le elhatározásáról, mert évek hosszú sora óta csak meddő ígéretekben volt része és ma már odajutott, hogy sokkal kétségbeejtőbb a helyzete, mint a munkásé. A magyar iparosság igazán szociális érzésű és még áldozatoktól sem riad vissza, amikor a vele együtt érző és vele közösen kenyeretkereső munkásság jogos érdekeiről van szó, de semmi esetre sem rendelheti alá a maga és csa-

ládja existenciális érdekeit még az olyan beállítások kedvéért sem, mint amelyek az aggkor vagy rokkantság esetére kijáró, vagy a szülő munkásasszonyok részére biztosított segély elvesztésére hivatkozással igyekszik a munkásság ellenszenvét e mozgalommal szemben felkelteni. A magyar iparosság nem hivatkozik arra a magatartásra, amelyet az OTI közgyűlésén existenciális érdekeivel szemben a munkásvezetők tanúsítottak, nem tesz szemrehányást azért se, hogy ezek a munkásvezetők az iparosságot sikasztással vádolták, mert jelen esetben ez a demonstráció nem a munkásság, hanem azok ellen a terhek és szekaturák ellen irányul, amelyeknek orvoslását hiába kéri.

A magyar kézművesiparosságot ne tanítsa senki hazafiságra, törvénytiszteletre, polgári gondolkodásra, mert ez a nemzet sorsával cserévé óta összenőtt réteg anyagi és véráldozattal egyaránt bizonyosságot tett nemzeti érzéséről; amikor azonban az iparosság vezetői azt látják, hogy feljajdulásuk kiáltó szó a pusztában, s amikor kézzelfogható, a sorsán legalább átmenetileg is segítő és az államnak mibe sem kerülő eredmények helyett csak ígéretek kap — érthető, ha az ilyen féléhivatalos közlemények épenséggel nem alkalmasak anélkül is hullámmzó kedélyek megnyugtatására.

Foglalkozott ezzel a közleménnyel aug. 29-én megtartott ülésén a kőszegi kongresszus határozatának végrehajtására kiküldött 21-es bizottság is, s amikor tiltakozott minden olyan mellékgondolat ellen, amelyet ráolvasni kívának, egyben aként határozott, hogy a szeptember 12-re kitűzött országos nagygyűlést megtartja és a kőszegi kongresszus határozatait hiánytalanul végrehajtja.”

Ujjáalakult az egri női kórház.

Beszélgetés Simkovics dr. igazgató-főorvossal.

Eger város a képviselőtestület legutóbbi közgyűlésén *Dutkay Pál* pápai prelátus kanonok indítványára a szürke nénik népszerű szerzetesrendjének engedte át örök tulajdonul az alapítványi női kórház épületeit. A kórházban ezzel kapcsolatban megkezdett újjáépítési és modernizáló munkákról *Simkovics József dr.* igazgató főorvos az alábbiakban válaszolt kérdéseinkre:

— Legelső sorban fertőző osztályt építünk, továbbá Röntgen- és kémiai laboratóriumot állítunk fel. A kórháznak ezidőzserint 50, az elmegyógyintézetnek 200 ágya van. A kórházban külön szülészeti osztályunk van. Orvosi létszámunk *dr. Polák Pállal* emelkedett, aki a kéniai laboratóriumot fogja vezetni. Az előbb említett építkezésekkel egyidőben természetesen a kórház fürdő- és egyéb berendezését is modernebb berendezéssel cseréljük fel, ezért történt a vízvezeték- és csatornázás átépítése is.

Eger város emléktáblával jelöli meg *Piller György* szülőházát. Eger város képviselőtestülete *Braun Károly* városi főjegyző polgármester helyettes

elnöksével tartott közgyűlésén egyhangulag elhatározta, hogy szülőttjének: *Piller György* m. kir. honvédszázadosnak a kardvívás olimpiai világbajnokának hősi érdemeit jegyzőkönyvében örökíti meg, a Vársárt 31. szám alatti szülőházát pedig márvány emléktáblával jelöli meg.

Megalakult Egerben a Bell Miklós féle Gazdasági Reformpárt. Az országnak számos vidékén élénken folyik *Bell Miklós* gazdasági reformpártjának szervezkedése, amelynek célja — mint ismeretes — az, hogy a pénzügyi válság megoldása végett az állam térjen át a mai, amugy is sok tekintetben fiktív arany fedezeti rendszerről olyan új rendszerre, amelyben a föld és általában az ingatlan képezze az állam által kibocsájtott papírbankjegy fedezetét. *Bell Miklós* pártja vasárnap, augusztus hó 28-án alakult meg Egerben és az alábbi vezetőséget választotta meg: Elnök: *Hunyor Béla* ny. káptalani főintéző, ügyvezető elnök: *dr. Molnár László* egri ügyvéd, titkárok: *Berényi Márton* jogszigorló és *Frankó Endre* asztalosmester. A pártvezetőség munkatársunk előtt kijelentette, hogy a napi politikával nem foglalkozik és célja a társadalomnak tömörítése abban az irányban, hogy *Bell Miklós* nagyhorderejű gazdaságtudományi elgondolását megvalósítsák a magyar pénzügyi életben.

AZ EGRİ DALKÖR 50 ÉVES.

IRTA: KELEMEN LAJOS.

Az Egrı Dalkör szeptember 10–11-én ünnepli fennállásának 50-ik évfordulóját. Egy fél évszázad óta dolgozik tehát ez a gyönyörű sikereket elért országos hírű dalos egyesület önzellenül és lankadatlanul. Önzellenül, mert hiszen tagjai minden jutalom, anyagi, vagy erkölcsi ellenszolgáltatás nélkül bocsátják a Dalkör eszményi céljai szolgálatába idejüket és munkálkodásukat. Lankadatlanul, mert ha a szorgalom és kitartás elernyedni volna nálunk a magyar dal művelésében, nem érheték volna el a megalakulás első évétől a mai napig folytonosan egymást követő fényes sikereiket.

Ennek a ragyogó sikereknek hosszú sorozatát eredményező szorgalomnak két nemes forrása volt. Egyik a magyar dal szépsége, amely varázsa alá fogta a Dalkörnek azokat a minden rendű és rangú tagjait, akik kellemes hangot és a mindennapinál finomabb zenei érzéket kaptak születésük alkalmával ajándékba. A másik forrás pedig volt a művelt lélek akaraterének engedelmeskedő kötelesség érzés, amely évek hosszú sora alatt nagy erkölcsi értéket jelentő jellemvonássá szilárdult náluk.

Az Egrı Dalkör 1882-ben alakult meg. A szervező bizottság felhívására közel száz ember jelentkezett a liceum zenetermében. Nagy lelkesedéssel kimondták a megalakulás szándékát. A hamarosan megtartott alakuló közgyűlésen megválasztották a tisztségekért. Elnökké egyhanguan *Dr. Danilovics Pál* városi, később vármegyei főorvost, alelnökké *Kapácsy Dezső* költő, vármegyei jegyzőt, karnaggyá *Pokorny János* főszekesegyházi karmestert, pénztárossá *Komáromy József* tekintélyes iparost, jegyzővé *Székely János* vármegyei tisztviselőt kiáltották ki.

Mint hogy a felhívásra megjelent száz egyén közül sokan voltak, akik csak a nemes szándékot hozták magukkal, értékesíthető hang és a tanulásban segítségül hívható zenei érzék nélkül, mindjárt megkezdődött a Dalkör céljaira felhasználható hangok kiválogatása. A karnagy a jelentkezett szövegből csak ötvenet tartott meg. Minden dicsőrelet megérdemeltek azok a kimaradt egyének, akik nemcsak duzzogás, neheztelés nélkül, fogadták a karnagy ítéletét, de azután is lelkes támogatói és hűséges barátai maradtak a hivatása teljesítésére induló Dalkörnek.

A szelekció után megmaradt pompás hanganyag a karnagy szakavatott vezetése alatt nagy lelkesedéssel és meg nem fogyatkozó kedvvel fogott neki a magyar dal művelésének. A dalkör 1884-ben, tehát alig két év eltelté után megjelent a miskolci országos dalversenyen és megnyerte a második díjat. Ezzel felemelkedett arra a művészi magaslatra, ahonnan 50 éven keresztül többé le nem szállt. 11 orsz. dalosversenyen vett részt és soha az első és második díjnál kisebbet haza nem hozott. Budapesten és Fiumében az *első díjat* nyerte meg, Pécsen *aranyérmel*,

1905-ben Temesvárott a valamennyi díj fölött álló *nagy aranyérmel*, a Grand Prix-t, amely győzelme följogosította a Király- később a Kormányzói díjért való versenyzésre. 1929-ben a debreceni orsz. dalversenyen azlán eljutott a lehető legnagyobb különletéshez: egyszerre megnyerte két versenyalával a Király- és Kormányzói-díjat.

A dalversenyek fényes sikerein kívül otthon is eredményekben gazdag, lelkes munkálkodást fejtett ki a magyar kultúra egyik legszebb ágának: a magyar dalnak művelésében. 50 év alatt száznál több hangversenyt adott Egerben és igen nagy számban más városokban is, amely alkalmakkor sok ezer magyar embernek szereztek magas fokú szellemi élvezetet, gyűjtötták lángra bennök a nemzeti érzést, finomították izlésüket és szépélműket. E mellett nem volt Egerben egyetlen kimagasló társadalmi esemény, amelynek díszül föl nem hangzott volna a Dalkör művészi éneke.

A világi dalok mellett ugyanolyan figyelemreméltó sikerekkel művelte a Dalkör az egyházi énekeket is. Eger minden templomában, de azonkívül az ország más városainak templomaiban is sokszor fölhangzott az Egrı Dalkör szép énekében az Isten dicsőítése.

A lefolyt 50 év alatt óriási fejlődött hazánkban úgy a magyar dal, mint a dalosügy. Mikor az Egrı Dalkör 1884-ben először jelent meg a dal olimpiáján Miskolcon, még csak 20 dalkör vett részt a versenyen. 1907-ben, tehát 23 év múlva az egri orsz. dalversenyen 43 dalkör versenyzett, a *történelmi Nagymagyarországból*, míg 1912-ben Szegedre *(sonka Magyarországból)* már 116 dalkör sereglett össze küzdeni a pályadíjért. Ma pedig már az országos vezetőség az egyre jelentkező dalkörök nagy száma miatt kénytelen volt kerületekre felosztani az országot és kerületenkint tartani meg a dalversenyeket. A magyar dal szépsége hatalmába kerítette úgy a földműveseket, munkásokat, bányászokat, mint az iparosokat és a szellemi munkát végző embereket. Hogy pedig ennek milyen óriási kihatása van a különböző társadalmi osztályok izlésére, szórakozására és így szellemére, azt talán fölösleges fejtegetni.

Az Egrı Dalkör elnöke ma *Dr. Hedry Lőrinc*, Hevesvármegye főispánja, aki lelkének meleg szeretetét vitte bele a Dalkör művészi irányu és hazafias szellemű törekvéseibe és mint maga is kiváló zeneértő, igen gyakran művészeti tekintetben is irányítóan hat a Dalkör működésére. Társelnökök: *Okolicsányi Imre*, alispán és *Trak Géza*, polgármester, akiknek hatékony támogatása nem egyszer hozott anyagi és erkölcsi előnyöket az egyesület számára. Ügyvivő elnök *Prettenhoffer Ödön*, kir. törvényszéki tanácselnök, akinek rokonszenves egyéniségét a dalkör tagjainak osztatlan tisztelete és szeretete veszi körül. Karnagya *Husztly Zoltán*, egri polgármesteri titkár. Az ő rendkívüli zenei képessége és nagy zenei tudása vitte föl a Dalkört a sikerek legnagyobb csúcsára, a Király- és Kormányzói díj elnyerésére.

Melegen üdvözljük az Egrı Dalkört dicsőségteljes történetének mérföldjelzőjénél, az 50 éves jubileum alkalmán. És szívből kívánunk neki a jövőben is kitarító munkakedvet és ennek nemes eredményeképpen, az eddigéhez hasonló sikereket.

Reflexiók egy tudományos orvosi előadáshoz.

Írta: Dr. Graf Andor.

A Magyar Országos Orvosszövetség Hevesvármegyei Fiókszövetsége évenként többször rendezi összejöveteleit, melyeken az utóbbi időben gyakran tudományos előadások keretében előadásra és megvitatásra kerülnek oly tudományos orvosi problémák, melyek a gyűléseken résztvevő orvosok általános érdeklődésével találkoznak. A fiókszövetségi ülések országsszerte elsősorban az orvosok gazdasági ügyeivel szoktak foglalkozni. Dicséretre és követésre méltó szövetségünk azon cselekedete, mellyel Dr. Czekkel Ferenc vármegyei tiszti főorvos kezdeményezése és irányítása mellett a múltban többször tudományos előadások tartására is módot és alkalmat szolgáltatott.

F. év augusztus 28-án Gyöngyösön jöttek össze szép számmal a szövetség orvosai és ez alkalomból Dr. Hammersberg Elemér hatvani járási tiszti orvos, vármegyei tb. főorvos kéretett fel a szövetség által tudományos előadás tartására. Az előadást nagy érdeklődés előzte meg, melyet fokozott azon körülmény, hogy hosszabb amerikai tartózkodás után, nemrégén tért vissza körünkbe kollégánk, Dr. Hammersberg Elemér. Távolléte alatt a baltimorei egyetem laboratóriumában dolgozott és végzett oly kutatásokat és kísérleteket, melyek az orvosi tudományt vannak hivatva előbbre vinni.

Előadásának tárgya az idült csontvelő gyulladásnak és főleg a csontgümőkórnak (csont tuberculozisnak) kék és zöld legyek kukacaival, álcáival való gyógyítása volt. Az orvosi tudománynak ez újabb felfedezése nagyértékű már azért is, mert eddig az ily megbetegedéssel szemben meglehetősen tehetetlenek voltunk és ha valaki szerencsétlen körülmények folytán, fertőzés következtében csontgümőkórban megbetegedett, hosszú éveken át sinylődött és senyvedett, míg valahogy nehezen sikerült baját kedvezően befolyásoltatni és betegségét gyógyíttatni, ha ugyan az egyáltalán gyógyítható volt. Sokszor pedig minden kísérlet eredménytelennek bizonyult és a leromlott szervezet felett sok esetben a fertőzés vált úrrá, sőt nem egyszer kéllehetetlenül bekövetkezett a halálos vég.

Nem szándékozom részletesen ismertetni az előadáson elmondottakat, erre egyrészt nincs is az előadótól felhatalmazásom, másrészt rövid beszámolóim keretén belül ez alig volna lehetséges, — de kiakarok térni annak főbb motívumaira.

A világháború, mely oly sok bajnak és nyomorúságnak vált okozójává, az orvosi tudományt több vonatkozásban: nagy léptekkel vitte előre a tökéletesedés felé éppen azzal, hogy újabb tapasztalatok szerzésére adott alkalmat, a tömeges sérülések és megbetegedések kapcsán.

William Bear baltimorei egyetemi tanár a há-

boru során egy ízben, midőn két sebesültről a ruhát eltávolította, azok sérüléseit kék légyálcáival fedettnek találta, oly módon, hogy a kukacok a sebek minden részében sok ezernyi számban hemzsegttek. A sebekből a férgeket eltávolította, a sebet jól kimosatta. És most meglepő eredmény tárult szeméi elé: ahelyett, hogy csunya, gennyes, fertőzött sebüreget talált volna, mindkét esetben gyógyulásnak induló, szépen sarjadzó sebfelületeket, szöveteket és a sérült csontokon új csontsejt képződéseket constatált. Ez a lelet őt gondolkodóba ejtette, további kísérletekre serkentette és ez a véletlen tapasztalat lett kiinduló pontjává a csontvelőlobnak és csonttuberculozisnak a legyek álcáival való gyógyításánál.

Az igen értékes és abszolút tudományos becsű előadás részletesen tárgyalja elsősorban a kukacok steril állapotban való kitermelését, mely eleinte nagy gondot és sok munkát adott Bear professzornak kísérletei során. Állatkísérletek beiktatásával, hosszas fáradozások után azonban végre az ily irányú nehézségek is leküzdettek.

Dr. Hammersberg Elemér előadásában hosszabb fejezetet szentel a kukacokkal történő sebkezeléseknek. Itt szükségesnek tartotta felemlíteni, hogy fontos, miszerint azok nagy számban kerüljenek a sebüregbe és ezáltal a seb minden részében elhelyezkedjenek. A napfényt a kukacok nem szeretik, ezért fontos, hogy a kezelésnek kitett felületet a nap bőségesen besugározza, sőt, nem árt mesterséges fényforrást is alkalmazni, mert ez elől az álcák mind mélyebbre húzódnak be a beteg csontrészek legmélyebb rétegeibe. A kukacokat maga a meleg is fokozottabb munkakedvre hangolja.

A gyógyhatás az által áll elő, hogy a sebek savi vegyhatása a kukacok alkalmazásával lugossá válik. Már pedig a lugos környezetben a csont tuberculozist okozó bacteriumok elpusztulnak és a bacteriummentes sebüregben megindul az egészséges sejt képződés és sarjadzás és az eddig hosszadalmas és kedvezőleg nehezen befolyásolható csont tuberculozisos megbetegedések ily kezelés mellett a tapasztalatok szerint gyermekeknél 6—7 hét után, felnőtteknél valamivel későbbben gyógyíthatóvá válnak.

Mindezeket hosszasan, részletesen és szakszerűen fejtegette előadása során Dr. Hammersberg Elemér, kinek előadásából nyilvánvalóvá vált, hogy fáradságot nem kímélve, sok időt fordított Amerikában ezen kérdés tanulmányozására.

Az orvosokból álló szép számú hallgatóság nagy élvezettel és érdeklődéssel kísérte mondanivalóit, melyeknek nagy része előttünk csak kevéssé voltak ismertek. A Mátraháza környékén röviddel ezelőtt megnyitott tüdőbetegek kezelésére szolgáló Állami Mátrai Sanatóri-

um orvosi karának több tagjával képviseltette magát a tudományos ülésen, melynek tárgya őket speciálisan érdekelte, annál is inkább, mert a sanatoriumban a tuberculis sebészeti kezelésével is foglalkoznak.

A gyűlést Dr. Czékkel Ferenc vármegyei liszti főorvos elnöklete alatt a gyöngyösi kórház vezetőségének jövőlából a kórház disztermében tartották meg

és az Dr. Frindt Ferenc József igazgató főorvos, egészségügyi főtanácsos köszönő és záró szavaival ért véget.

Előadás után a Hungáriában társas vacsora volt, hol a fehér asztalnál Dr. Hammersberg Elemér az amerikai orvosviszokokat is ismertette néhány szóval. A késő esti órákban ért véget az élvezetes orvosi összejövetel.

Mátraháza.

A tenger színe felett 700 méter magasan fekszik a gyöngyösi Mátra kies fekvésű postás épülete, a Mátraegylet turistaháza.

Szivós kitartó munka előzte meg a nagy áldozatkészséggel megépített, hiányt pótló intézményt, amelynek létesítéséhez nagyon sok remény fűződött.

Kora tavasztól e sorok megjelenéséig elővételben elkelt táblás házzal dolgozott Mátraháza.

A páratlan siker biztos záloga volt a gyönyörű termésmészeti fekvés, a vízvezetékes, tiszta, higiénikus épület, a bőséges változatos és olcsó konyha és nem utolsósorban a körültekintő, — mindenre kiterjedő figyelmes vezetés. —

Az üdülés sikere a jó időtől és a kitűnő konyhától függ. —

Mátraháza bérlőjére, Baán Zsigmondra az ő kitűnő konyhája miatt minden vendége hálás szeretettel emlékezik vissza. —

A város a Mátraegylet megbízottja a lekötelező modoru, rendkívül agilis Fazekas József, a nagyszerű Dódi kitűnően teljesítette kötelességét, — érdeklődött a vendégek óhajai iránt, s tőle telhetőleg igyekezett minden jogos kívánságot teljesíteni.

Ünnepnapok alkalmával ott láttuk a Mátraegylet veteránját, Klein S. Hermannt is fáradhatatlanul buzgólkodni.

Meggyőződésünk, hogy Mátraháza vendégei a jövőben is mind visszavágyanak és éppen azért, az idegen forgalom emelése érdekében azt ajánlanánk, hogy megoldást kell keresni vagy a turistaház bővítésére — vagy pedig az ugyancsak Baán Zsigmond bérletében lévő, de sokszor üresen álló gyöngyösi Hungária szálló bekapcsolására.

Lehetővé kell tenni, hogy a nagyszerűen, modernül megépített szálló lakói a Mátraházán fizetendő pensió árért benn a Hungáriában alhassanak és ingyen járművel reggel fel, — este pedig visszautazhassanak.

Némi kis áldozattól nem szabad visszariadni sem a bérlőnek, sem pedig a városnak.

Bizunk benne, hogy dr. Puky Árpád polgármester nagyszerű szervező ereje az itt mutatkozó nehézséget is le fogja győzni és az ő kedvenc eszméje, a Mátra idegenforgalmának bővítése érdekében e fontos ügy sikeres megoldást fog találni.

A gyöngyösi képviselő nem külföldön nyaral. Egyik gyöngyösi lap szemére veti Hódossy Gedeon országgyűlési képviselőnek, hogy külföldön nyaral. Ezzel szemben a tény az, hogy Hódossy képviselő a baranyamegyei Sikondán, tehát nem külföldön tölti a nyaral.

A szőlőmoly elpusztította az egri hegyek idei termését.

Az egri szőlőhegyek idei szőlőtermését oly nagy méretekben meglámadta a szőlőmoly, hogy alig lehet találni ép szőlőfürtöt. A kár sok gazdnál katasztrófális. Hozzávetőleges becslések szerint a termés 75 százaléka már elpusztult. Vannak azonban elvélve olyan táblák is, amelyeket elkerült a molykár. Az egriek rendkívül csekély borteremésre számítanak. A megriadt gazdák éppen ezért már nem szívesen válnak meg borkészleteiktől, amelyeket nemrég még az ismert alacsony áron kínáltak.

Egerből tizenkét waggón barackot szállítottak Németországba.

Az egri vasútállomáson napok óta csendes a gyümölcsszállítás forgalma. Eddig mindössze 12 waggón barackot szállítottak ki Németországba. Ebből három szállítmány hűtő kocsikban, ú. n. jegelt waggónokban ment el. A németek megjelenése az egri piacon jelentős mértékben felemelte a barack árát. A kiszállítás most már megszűnt és ezidőszereint naponta mindössze egy waggón vegyesgyümölcs (körte, szilva, barack) fut ki az egri vasútállomásról, rendszerint Budapestre.

A községi iktatás és iratkezelés egyszerűsítése.

A Hevesvármegyei Jegyző Egyesület részéről *Magnin Alfréd* elnök Füzesabony főjegyzője a községi iktatás és iratkezelés egyszerűsítésére vonatkozóan fontos javaslatot terjesztett *Magyary Zoltán dr.* a közigazgatás egyszerűsítésével megbízott kormánybiztos elé. *Magyary* megleghangú levélben köszönte meg a javaslatot és megígérte, hogy a községi igazgatás racionalizálásánál figyelembe veszi azt.

Tiszti üdülő épül a Mátrában. A Mátra Egylet turista háza közelében tiszti üdülőház fog létesülni. Az épület 50—60 szobára van tervezve és mintegy 120 személy befogadására lesz alkalmas. Aug. 26-án Darvas tábornok, Dezső Dénes műszaki tanácsos és Nagy Dezső a villamos művek igazgatójának közbenjöttével történt a végleges helykitűzés. Az épület kb. 8000 léghöbméteres lesz. Az intézmény létesítése Gömbös Gyula honvédelmi miniszternek köszönhető, aki a környék megtekintése alkalmával a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott a természeti szépségekben bővelkedő gyöngyösi Mátráról.

Épül a Kékes szálló! A gyöngyösi Mátra idegenforgalmának egyik igen fontos tényezője lesz a Kékesen épülő szálloda. Az építés oly erővel halad, hogy a tervek szerint még az ősz folyamán az épület tető alá kerül.

ÚSZÓÉLET HATVANBAN.

Irta: **Vitéz Dr. Sziráky Károly.**

5-6 évvel ezelőtt a szenzáció erejével hatott a hír, a mi kedves, poros falu-városunkban: strand fürdő épül. Milyen szeretettel, mennyi megértéssel kísértük az első kapavágástól a megnyitásig az összes munkákat. Ott voltunk amikor a 6 méteres kút helyét kijelölték és amikor hozzákezdtek a betonkeveréshez, de ott voltunk akkor is, amikor zöldessárgás vízzel először töltötték meg a 25 méteres medencét. Nem kritizáltunk, nem tettünk összehasonlítást a hatvani strand betonja és a Gellért hullámfürdőjének csempéi között, nem néztük azt sem, hogy a Széchenyi fürdő vize átlátszóbb is, melegebb is, mint a miénk, hanem örültünk fenntartás nélkül, mert Hatvanban eddig nem volt vize. A Zagyva keresztül folyik ugyan városunkon, de az nyáron oly sekély --- nagy szárazságban el is apad, --- hogy úszásra nem alkalmas.

Megkezdődött az első fürdés. Asszonyaink, leányaink hamar megszokták a közös fürdés gondolatát, és az első napon még olyan kíváncsi férfitekintetek tüze is kialudt. Volt azonban egy nagy bajunk: Hatvanban alig tudott valaki úszni. Ma ez nekünk is furcsán hangzik, mégis így volt. Áhitattal, irigy szemmel néztük azt, a kevés kiváltságost, akinek akkor sem ment a víz a szájába és tüdejébe, ha a lába nem is érte a fenekét. Ám a fejlődés gyors ütemű lett. Megérkezett az első úszómester, új, most már artézi kutakat fúrnak, megépítik a második medencét és az 5-6 éves csöppségek leckét adnak az öregeknek. Mindig kevesebb és kevesebb lett azoknak a száma, akik görcsös erővel markolják meg a védőkorklátokat, valahányszor tíz méteres körzetben valaki elhalad közelükben és hozzászokunk ahhoz a gondolathoz is, hogy 150-160 cm.-es vízbe nem fullad bele feltétlenül az ember.

A múlt esztendőben azután Dr. Hammersberg Elemér járásorvos felvetette az eszmét: alakítsunk úszóegyletet. Egy pillanatig megdöbbenlünk, mosolyogtunk is, hiszen, ha az úszásra, mint versenyre gondoltunk, mindig a Bárány Pisták lebegtek szemünk előtt. Ő azonban megnyugtatót: a mi fiaink is tudnak annyira úszni, hogy bele ne fulladjanak, bár igaz, hogy az ugrás még nagyon gyengén megy és itt baj is lehet! De majd csak lesz valahogy! Megalakultunk és természetesen azonnal versenyt írtunk ki, meghíva arra egyik, az úszás tudásáról előnyösen ismert szomszédos város úszóit. A vendégek megjelentek, a verseny minden nagyobb baj nélkül le is folyt. Az eredmény? Hát Istenem, a hatvaniak a második helyet foglalták el.

Az idén nagyon szorgalmasak voltak a fiúk és ami a legnagyobb örömmel és lelkesedéssel töltött el bennünket, azt kellett látnunk, hogy azok a földből alig kilátszó, édes kis kölykök, kik bizonyára a mamájuk szoknyájába kapaszkodnak az utcán --- néha

nem fölös óvatosságból, --- ha bicikli csengetést hallanak a hátuk megett, úgy ugorják a start fejest, hogy öröm látni. Hogy mi az a start fejest? Az az ugrás mód, amikor a versenyző nem a fejére ugrik, nem is lábával előre, hanem a hasára esik és a vízben titokban dörzsölgeti ugyan a megbántott testrészét, de alig ér ki a levegőre, harsányan kiáltja a parton csodálkozók felé: nem is fáj, nem volt hasas.

Mivel a fiúk szépen fejlődtek és égtek a vágytól, hogy tudásukat a szomszédok tudásával összemérjék, de azért is, mert Los Angelesből, az uszós számokrol nagyon szomorú híreket hozott a rádió, Hammersberg elnökünk Szt. István napján Hatvanban rendezte meg a vidéki városok egyik legnagyobb versenyét. Budapestről lejött az FTC. első osztályu vízipóló csapata és egész elit uszógárdája, de eleget tett meghívásunknak, Gyöngös, Jászberény, Rákosliget minden versenyuszója is. Több mint 100 uszót láttunk vendégül. És a versenyben Hatvan ismét második lett. Bár a történelmi hűség kedvéért meg kell jegyeznem, hogy a pestieket túlzott óvatosságból már előre kizártuk a pontversenyből, ez a második hely nagy haladás, mert olyan városokat előztünk meg, ahol úsztak már akkor is, amikor mi még csak mosdótálban fürdőltünk.

És jövőre? A Musz állandó tréner fog leküldeni, bevezetjük a kötelező vízből való mentési oktatást, az úszás terén pedig még nagyobb örömmel fogunk dolgozni, mint eddig, mert nem csak azt akarjuk elérni, hogy a mi fiaink tudásával az egri fiuknak is számolni kelljen, de a ki nem mondott, ám nagyon átértett célunk az, hogy a hatvani fiuknak nemcsak a lelke, de a teste is egészséges, erős küzdőképes, minden testi és lelki bajnak ellentálló legyen. Mert csak így fogják ők megállni a helyüket az élet nehézküzdelmében és csak így lesznek mindég készek az indulásra, ha hívja őket a haza. --- Ezt és így akarjuk! Isten segítsen, hogy úgy legyen!

Személyi hír. Dr. Hammersberg Elemér a hatvani járás tisztiorvosa, vármegyei 1b. tisztii főorvos amerikai tanulmányútról visszatért és az őt helyettesítő Dr. Graf Andor községi orvostól szeptember 1-vel átvette hivatalát. Örömmel közöljük olvasóinkkal, hogy Dr. Hammersberg Elemér tanulmányútjának érdekes tapasztalatairól lapunk hasábjain cikk sorozatban fog beszámolni.

Elöléptetés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szilvássy János hatvani reál gimnáziumi igazgatót a VI-ik fizetési osztályba léptette elő.

Képviselőtestületi gyűlés. Hatvan képviselőtestülete augusztus 31-én tartotta Turi János bíró elnöklete alatt közgyűlését, amelyen a jövő évi költségvetést tárgyalták. Az előirányzat szerint a kiadások összege 309.364 pengő, a várható bevétel összege pedig 235.265 pengő, a hiány fedezetére 47 százalékos pótlódó lesz kivelve.

Az érdem jutalma.

Furcsa világot élünk. Ma nincs jutalom, nincs elismerés azoknak, akik a közért fáradnak és lelkük melegét viszik abba a munkába, amit úgy hívnak: „köztevékenység”. Ma a tekintélyek kora lejárt, a jelen nem igen ismeri a kimagasló egyéniségeket, illetőleg nem hajlandó azokat elismerni, ma valahogyan a régi eszmények és ideálok elmúltak s a ma emberének lelke nem ismer mást, csupán robotos hétköznapiakat s ha abból egy-egy kiemelkedő mozzanat ünnepnapot csinál is, amellet is közönyös lélekkel mennek el s hova-tovább az érdem, az elismerés, mint ritka virág jelenik meg közéletünkben s az a kicsiny hullámverés, amely így létrejön, elenyészik, mint a hullám a mérhetetlen óceánon, elhal, mint a pusztában kiáltónak szava.

Mégis... mégis vannak megértő lelkek, vannak érző szívek s vannak, hála Istennek vannak, akik nem felednek. Akik tudják, érzik, hogy a lélekben nemesebb indulatoknak is kell, hogy helye legyen s vannak, akik ennek kifejezést is mernek és tudnak adni.

F. évi augusztus 21-én egy lélekemelő és a hétköznapiok szürkeségéből kiemelkedő ünnepségben volt részünk nekünk hatvaniaknak. Az a 25 vasúti család emlékezett meg Várkonyi Sándor főjegyzőnk-ről, akik neki köszönhetik, hogy családi otthonuk megépülhetett, hogy a magukénak mondhatják azt a hátléket, amelybe megpihenni térnek, ha az élet viharai elől nyugalomra keresnek. —

Évek multak már azóta, hogy a kisedet hajlékok váraivá váltak a boldog tulajdonosoknak. A várakon belül feszket vert a boldogság, otthont talált a nyugalom, a béke s azok az egyszerű emberek, akiknek marka a munkában megkérgeződött, akik a létért nap-nap után vivják a talán legkeményebb harcot, azoknak lelke ime megmozdult és elvitték annak melegét, szeretetét és megbecsülését annak a férfinak, akinek lelke és szíve, megértő gondoskodása meglepőremtette számukra a békés családi otthont.

Mi itt nem Várkonyi Sándor nemesveretű tevékenységét emeljük ki, hiszen az Ő munkássága anyyira ismert és elismert, hogy Hatvan egész társadal-

mának osztatlan szeretetét bírja, hanem köszöntjük azokat az egyszerű vasutasokat, akiknek lelke megtalálta azt az egyedüli utat és módot, amelyen át köszönetüknek és hálájuknak kifejezést adhattak. Egy szál rózsát nyújtottak át a mondott napon Várkonyi Sándornak. Egy szál rózsát, amelynek illata a hála és szeretet s amelynek nincsen tövise sem. Ez a rózsza a lélekből fakadt és a léleknek szólt. Szírmáin ott ragyognak a megbecsülésnek aranycseppjei. Nem is élő rózsza ez, hiszen érzékellen fémről faragták, de mégis az élet ragyog benne, az élet, amely megtalálta a maga beteljesedését. Az élet szimbóluma ez az élettelen rózsza. Annak a letűntnek hitt életnek egy késői hajtása, amelynek elmúltán fájó szívvel keserünk. De biztató jel is egyben. Az igazi érdem megkapja a maga jutalmát. Ha nem is hangzatos elismerésekben, ha nem is kitüntetésekben, de megkapja abban ami a legszebb, a legmaradandóbb: az emberek megbecsülésében. Lehet-e, van-e szebb jutalma egy a közért munkáló egyéniségnek, mint embertársainak önzetlen és osztatlan elismerése? Nincs és nem is lehet. Várkonyi Sándor ezt kapta meg. Nemesen érző lelkének örömeiben mi is osztozni kívánunk. Legyen ez a szerény ünnep a jövő munkásságának elősegítője és lelkesítője. Dolgozzék a közért továbbra is önzetlenül és fáradhatatlanul. Vasutas barátaink pedig maradjanak azok, akiknek ebben a jelben mutatkoztak: megértő lelkű, szerető szívű szereplői Hatvan társadalmának. Ez az út vezet csak a szebb és jobb jövő felé, amikor a megértés és a lélek nemesége szab irányt. Ebben a jelben győzni fogunk. —

a. b.

Hatvan ajándéka a pásztói községi internátusnak. A pásztói áll. polgári fiú- és leányiskola igazgatósága, amint azt már egyizben közöltük, a vidékről bejáró növendékek részére egy nagyon is minimális ellátási költséggel járó községi internátust létesített. Hatvan község előjárósága áthatva a gyermeknevelés szempontjából rendkívül nagy horderejű ügy fontosságától 25 ágyat adományozott az intézmény céljaira, különös tekintettel arra, hogy bizonyára hatvani szülők gyermekei is igénybe veszik a kitűnő intézményt.

A jó gazda tudja, mikell: *Monori Mag* mindig kikel!

Magyar Magtenyésztési r. t.

Budapest—Monor

KÖZPONTJA: BUDAPEST, IV. SZÉP-U. 1. SÜRGÖNYCIM: GRANARIUM.

MONORI MAGKERESKEDÉSE: BUDAPEST, IV. KOSSUTH L.-U. 3.

TELEFON: AUT. 86-8-60

ŐSZI ÁRJEGYZÉK KIVÁNATRA INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

A sertéspestis elleni védekezés aktuális problémája.

Irlta: **Dr. Niedermüller Ferenc.**

A sertéseknek ezen ragályos betegsége a 90-es évek táján jelentkezett első ízben hazánkban, amikor is szörnyű intenzitással pusztított a hazai sertésállományban és felbecsülhetetlen károkat okozott. A fertőzött tenyésztetek és hizlalók állományának 50—80 százalék a pusztult el, a tenyésztők és hizlalók kábulva, tehetetlenül néztek gyönyörű állományuk pusztulását. De nem kevésbé volt tehetetlen az akkori állatorvosi kar is, a mely megdöbbenve a pusztulás nagyságától, csupán arra törekedett, hogy tanácsaival és főleg zárlati intézkedésekkel a veszély nagyságát csökkentse és a ragály terjedését megakadályozza. Gyógykezelésről akkortájt szó sem lehetett. Több mint egy évtized kellett ahhoz, míg az állatorvosi tudomány a betegséget minden vonatkozásában kitanulmányozhatta, megállapította annak tulajdonképeni okozóját és megismerte a betegség lefolyásának és terjedésének minden fázisát. Csak ezután kerülhetett a sor arra, hogy tanulmány tárgyává tétessék az, hogy mily módon lehetne a betegség terjedése ellen tervszerűen védekezni, illetve a megbetegedett egyedeket eredményes gyógykezelésben részesíteni. Ezen idő alatt a betegség immár az ország minden részében befaszkelte magát és változó hevességgel évről-évre jelentkezett, úgy, hogy többé gondolni sem lehetett arra, hogy ezen ragályt megsemmisítsük, vagy az ország területéről kiküszöböljük, hanem arra kellett törekedni, hogy a fogékony sertésállomány ellentárolóképességét a ragállal szemben valamiképen felfokozzuk oly mértékre, hogy az állat szervezete a természetes fertőzés útján bejutott ragályanyaggal felvehesse a harcot, azt megsemmisítse és kiküszöbölje.

Ily elgondolás mellett született meg az első racionális védekezési eljárás: az immuntherapia eszméje!

Ez alapon a sertéspestis elleni racionális védekezésnek első határköve volt a Hutyra—Köves féle immunserumnak alkalmazása, amellyel a fertőzésnek kitett, avagy már befertőzött állományban gyors hatású passív immunitást létesítettek oly célból, hogy annak védelme alatt az állomány, több-kevesebb veszteséggel átvészeldjen es ily módon active is immunizálódjon. Ez az eljárás, amely 1910 körül látott napvilágot, volt az első és egyedüli, amellyel a pestis vírus romboló hatása ellen a harcot felvehetjük.

Annakidején nagy reményeket fűztünk ezen immunserum hatásához.

Azonban ezen serumos ojtások sem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. Az idők folyamán szerzett tapasztalatok azt mutatták, hogy a pozitív serumhatás gyakran nem érvényesült eléggé, a miért nagy veszteségek követték az eljárást, úgy hogy a gazdaságok a nagy anyagi áldozatok dacára mind gyakrabban jelenkező súlyos veszteségek láttára idegenkedni kezdtek a kétséges és bizonytalan kimenetelű serumos védőojtások alkalmazásától, azok sikertelenségéért pedig az ojtó szakembert, vagy az ojtó anyagtermelő intézetet tették felelőssé. Az illetékes szakkörök csakhamar tudatára jöttek annak a megismerésnek, hogy az immunserum alkalmazása által előidézett rövid életű passív immunitás különböző körülmények közrejátszása folytán nem alkalmas a pestis járványok veszteségeinek következetes és lényeges csökkentésére. Az eljárás eredményeinek bizonytalansága, valamint az ojtóanyag drágasága útját állják az eljárás népszerűsítésének s ezért ma már a szakkörök is idegenkednek a tisztán serumos

ojtások tömeges alkalmazásától. Nyilvánvalóvá vált tehát, hogy ez alapon nem lehet a pestis elleni védekezést eredményesen megszervezni.

Már 1914 táján felmerült az active immunizálás lehetőségének gondolata. Hutyra és Köves ez időben közölték ez irányú kísérleteik eredményeit és megállapították azt, hogy az egvidejűleg kóroanyaggal és megfelelő mennyiségű serummal ojtott egészséges sertések kb. 30 nap alatt átvészeldnek, miközben szervezetükben ugyanazon elváltozások mennek végbe, mint a természetes úton megbetegedett és átvészelt sertések szervezetében. Vagyis oly fokú immunitásra tesznek szert, hogy a későbbi természetes fertőzéssel szemben eredményesen ellentárolanak.

Ez az eljárás úgy elméleti elgondolás, mint gyakorlati végrehajtása szempontjából megfelelőnek ígérkezett arra, hogy a harcot a pestis ragállal szemben eredményesen felvehesse. Azóta számtalan ellenőrző kísérlet történt, amelyek egyrészt igazolták ezen elgondolás helyességét, másrészt pedig ezen végrehajtásának minden fázisát és végrehajtásának technikáját minden vonatkozásban kidolgozták, úgy hogy kb. 1922. év óta ezen eljárás szimultán pestis ojtás címen, mint rendszeres védőojtás van alkalmazásban.

Az azóta eltelt 10 év tapasztalatai bőségesen igazolták az ezen eljáráshoz fűzött reményeket és eltekintve az eljárás kialakulása folyamán észlelt balesetektől, állithatom, hogy ma már a jól és szakszerűen alkalmazott szimultán védekezési eljárás 100%-os biztos védelmet nyújt a pestis járvány pusztításaival szemben.

Az eljárásnak lényegéhez tartozik az, hogy csak minden tekintetben egészséges és lázmentes egyedeket ojtunk ily módon, amelyekre nézve az ojtás veszélytelen, ellenben a beteget, rosszul táplált és lázas egyedeket zárjuk ki, mert azokra veszélyes lehet, sőt pusztulásukat is okozhatja.

Figyelemre méltó jelenség, hogy ezen védekezési eljárásnak eredményességét és megbízhatóságát elsősorban a nagyobb gazdaságok ismerték fel és szívet alkalmazták jelentékeny anyagi áldozatok árán is, csak hogy sertéseiket a pusztító járványtól megmentsék. És ma is főleg a nagyobb sertésenyésztők és hizlalók védekeznek ily módon a lehető legjobb eredménnyel, ellenben a kis sertéstartók alig vesznek róla tudomást. A tudatlansággal párosult bizalmatlanság és főleg az ojtóanyag viszonylagos drágasága tartják őket vissza ezen védekezéstől.

Ma tehát az a helyzet, hogy bár az állatorvosi tudomány olyan megbízható és tökéletes védekezési eljárásnak birtokában van, amellyel eredményesen tudja a sertéspestis járvány ellen a harcot megküzdeni és a veszteségeket a minimumra lecsökkenteni, mégis a védekezés megszervezésének hiányában telenül kell tűnie az ország értékes sertésállományának pusztulását és a nemzeti vagyon okatlan megcsontítását.

A propaganda és állami támogatás volnának hivatva arra, hogy főleg a kis sertéstartókat meggyőzzék a védekezés illetlen szükségességéről és előnyeiről és ha szükséges, anyagilag is támogassa.

Az idei nyár folyamán a pestis különösen nagy mértékben pusztított. A hivatalos kimutatás szerint július hó végéig a pestis 14.600 esetben volt hivata-

losan megállapítva. A m. kir. földm. Ministerium ezen hatalmas veszteségek láttára felfigyelt és szükségét látta annak, hogy beleavatkozzon a védekezés megszervezése érdekében, 63862/1932 számú leiratában felhívja a vármegyék vezetőit arra, hogy a rohamosan terjedő sertéspestis elleni védekezés eredményessége érdekében kövessenek el mindent s főleg hasznának oda, hogy a veszélyeztetett községekben propaganda célból szimultán pestis ojtások végeztesse, hogy főleg a kis sertésnyésztők megismerjék ezen eljárást és látva a kedvező eredményeket, bizalommal viseltessenek annak megbízhatósága iránt, hogy ebből kifolyólag a jövőben saját elhatározásukból is bizalommal alkalmazzák sertésállományuknak idejében való megvédése érdekében.

Ezen actio keretében Hevesvármegye állatorvosi

karra f. év augusztus hó 27-én Egerben tartott értekezletén elhatározta, hogy a vármegye egyes községeiben propaganda szimultán védőojtásokat fog eszközölni az önként jelentkező sertésnyésztőknek, amely célra szükséges ojtóanyagok árát a vármegye alispánja által a vm. ebadóalpból rendelkezésre bocsajtott összegből fogja fedezni.

Kívánatos volna, hogy a Földmívelésügyi Miniszternek és Heves vm. alispánjának és állatorvosi karának nemes intencióját a sertésnyésztők kellő megértéssel fogadják és akkor remélhető, hogy a kölcsönös bizalom és megértés kapcsán sikerülni fog az idők folyamán olyan védekezési eljárást kiépíteni, amellyel módunkban lesz a pestisnek romboló hatását egyszer s mindenkorra lefokozni és a nemzeti vagyont pusztulását megakadályozni.

Látogatásunk a füzesabonyi muzeumban.

Széles, jókarban lévő, tiszta járdákkal szegélyezett ucca vezet Füzesabony állomásától a község főtere felé.

Az igen szerénynek mondható község háza udvarán van a község muzeuma, a szemben lévő téren pedig a község közegészségügyi szempontból értékes tulajdona: bovizű artézi kutja, amely az ingyenes tussolót táplálja.

A két szobából álló muzeumban Magnin Alfréd főjegyző agilitása és értékes tudása a látóvalok egész sokaságát halmozta össze.

Az összegyűjtött adathalmaz segítségével csodálattal lapozgatunk Füzesabony ös- és közelmúlt történetében...

A Kr. e. 1200-ból való bronzkori leletek nagyrésze (12 láda), amelyeket a Laskó patak partján két holdnyi területen találtak, még ma is a Nemzeti Muzeumban van megvizsgálás végett.

A lelet dr. Tompa Ferenc muzeumőr szerint is rendkívül értékes.

A talált edények falán látható ujjal készült rajzok, a lakóházak falainak vesszőfonása, az állati csontból készített szerszámok: kapa, kalapács stb., a 3000 esztendőös faszén és hamu meglepően érdekes látóvalok.

Az Echo de Paris ott őrzött 1931 május 27-iki száma is részletesen foglalkozik a lelettel és különösen az ügyes gyermekjátékokra hívja fel a figyelmet.

A háztartási tárgyak közül a diszes gabonaltartó hombár, az ivópohár és a gabona őrlésre szolgáló őrlőkövek ragadják meg figyelmünket.

A szakavatott kéz mesteri módon gyűjtötte össze Füzesabony közelmúltjára vonatkozó adatokat, főjegyzéseket, naplokat, képeket és tárgyakat, melyekből megelevenedik előttünk a község történelmi fejlődése.

Ezekből tudjuk meg, hogy a környék törzslakóssága a török dúlások után kipusztult.

1720-ban 52 család lakott a községben, 30 évvel később, 1750-ben 67 család; 1869-ben 3475, 1930-ban pedig 6398 lakósa volt a községnek.

Kortörténelmi szempontból igen érdekes adatokat tartalmaz az 1803-ból való, kézzel írott „Rendelekek könyve”, amelyben az illetékes főbírák rendelkezései vannak a beszolgáltatandó búza, abrak, széna stb.-re vonatkozóan.

„Isten álgya meg kigyelmeteket!” ezzel kezdődik az egyik rendelkezés, amelynek végén 1803-as monostori dátummal az aláírás: jóakaró Balásovits József

Igen érdekes feljegyzéseket tartalmaz az 1848 előtti időkből egy Breznáv nevű kántortartó naplója is.

Úgyesen vannak csoportosítva a község mai életére vonatkozó fontosabb adatok.

A község plébánosainak, régi bíráinak fényképei, fontosabb eseményekről való felvételek, mind igen értékes mozzanatok Füzesabony életéből.

A főjegyző szakavatott figyelme az adatgyűjtésnél ugyyszólván mindenre kiterjedt. A népviseletek, a lakosság foglalkozására vonatkozó adatok, a környékbeli növények, a háborús, a kummunizmus s a román megszállás alatti események emlékei, az inséges ellátás élelmiszerei mind helyet kaptak a kis muzeumban.

A muzeumnak egyik igen értékes adata az a grafikon, amely a Stefánia Szövetség működésének hatását mutatja be. A szövetség működése előtt a nyári hónapokban, tömeges volt a bélhurutban elhunyt csecsemők száma, míg a szövetség működése óta, melynek vezetése dr. Stein Lajos orvos és Banéth Mária védőnő kezében v. n. — ugyyszólván megszűnt a csecsemők halálos végű bélhurutja.

Magnin Alfréd főjegyző 12 éve van a község szolgálatában. 5 év előtt kezdte meg a muzeum létesítéséhez szükséges anyaggyűjtést.

Rendkívül értékes munkájának megvan ma már a gyümölcse, amely az ő nevét Füzesabony történetében a legszebb módon örökíti meg.

A pásztói tifusz járvány.

Az illetékes szervek hetek óta a legnagyobb elismerésre méltó buzgalmat fejtik ki a járvány leküzdésére. Természetszerűleg hiába a legnagyobb jó akarat, az időben való teljes elkülönítést keresztül vinni az eszközök híján ugyyszólván lehetetlenség.

A járvány már veszt erejéből, a betegek száma jelenleg 57, az elhaltaké 5.

A 19 ágyas járványkórház működésben van, a hatóság most készül fölállítani egy 10 ágyas megfigyelő helyet is, hogy a további fertőzés lehetőségét még időben megakadályozza.

Az amugy is rendkívül súlyos viszonyok között élő község vezetőségét súlyos feladat elé állította a járvány, amelynek leküzdése ugyyszólván éjjelüket és nappalukat is lefoglalja.

Nem tartható fenn a gabonarendelet.

Hunyady-Buzás Béla rt. igazgató a pétervásárai vidék gazdasági helyzetéről.

Pétervására, augusztus 30.

A Pétervásárai Gőzmalom R. T. igazgatói szobája olyan hely, ahonnan talán legtisztábban látható ennek a szegény vidéknek mai helyzete. Messze falvakból idejárnak az örlősök. Mindenki elmondja ügyét-baját a nagy tudású és szociális lelkű malomigazgatónak: Hunyady-Buzás Bélának, aki önzetlen segítője és gondos tanácsadója e vidék népének. Az igazgató a következőket mondotta munkatársunk kérdéseire:

— A gabonarendelet miatt van itt ma a legtöbb panasz. Eredetileg egy nagy terméshez tervezték ezt a rendeletet. Nem lett volna benne boletta, de a gazda örlési jogát korlátozták volna hárommázsás fejadagra. (Ez kevés lett volna ezen a vidéken. A palóc kenyéret eszik.) A gazdák, különösen az allódiak, zúgolódtak ez ellen és visszavánták a bolettát. És jött a boletta. Kiadták a nagy végrehajtási utasítást, megszervezték a nagy apparátust és most — nincs hozzá buza.

— A mi vidékünkön egyébként akármilyen kedvezményt hoznak is a buzára, az nem érvényesül, mert itt felesleg nincs. Éppen ezért azt mondja a mi földmivesünk, hogy kár az olyan segítség neki, amely elengedi a 6–12 pengő összegű földadót, de 100 pengőt kell fizetnie lisztadó formájában. Innen megszöknek az örlősök. Haragszanak a „cédula — rendszere.”

— Ez a rendelet nem is tartható fenn sokáig. A malmok rendkívül meg vannak vele terhelve, de legjobban meg lesz terhelve az állam. Tavaly 30 millió pengő deficit volt a boletta-kasszában. Az idén több lesz. De nagy szociális hiba is, hogy még a szegény munkanélküli sem vehet bolettamentes buzát. Ez nagy elkeseredést szül a kisemberek között.

Gazdaggyűlés Tiszafüreden.

Tiszafürednek és sok csapással sújtott vidékének mezőgazdái augusztus közepén Schleiminger László dr. földbirtokos elnöklete alatt gyűlést tartottak. A gyűlésen jelen volt vitéz Bobory György dr. országgyűlési képviselő és Kemény Imre földbirtokos is. Számos felszólalásban tárták fel bajaikat a nehéz sorsba jutott gazdák és tíz pontba foglalták kéréseiket és panaszait, amelyeket vitéz Bobory országgyűlési képviselő útján memorandum alakjában juttatnak a kormány elé. Egyhangu helyesléssel tette magáévá a gazdaggyűlés vitéz Bobory György képviselőnek azt a külön javaslatát is, hogy a 15 pengős buzaár miatt a gazdaadóságok tőkéjét halvan százalékkal értékeljék le.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Vig Vilmos, Hatvan, Telefon 85.

Főmunkatárs: Kelemen Andor, Eger.

Kéziratok, előfizetési és hirdetési díjak a kiadó hivatal címére Hatvanba küldendők.

Hirdetések díjszabás szerint.

Jótekonycélú garden-partie Parádon.

Irta: Missura Irén

Szines, csillogó, szép szó volt valamikor az „Ifjuság” Benne ragyogott a májusi napsugár édes mosolya, benne lüktetett a fakadó erő diadalmas ritmusa és benne tüzelt minden ígérete a virágot bontható Tavasznak. Mosolyt varázsolt az ajka köré és fényt lopott a szemébe annak, aki kimondta.

És ma... Ma sóhajban és könnyben fűrösztjük meg, mielőtt kiejtenénk és a vigasztalanság őszi levegője jár a nyomában. Nem ragyog már és nem melegít. Kihalt belőle a májusi rétek üde szimpompája és az eljövendő aratások dus kalászainak arany-színe, mert ráborította szürke palástját a korán beköszöntő hivatlan vendég, a Gond.

Ezerszeres hála és forró szeretet illeti meg éppen ezért azokat, akik a mai sötétidőkben megértő szívvvel és segíteni akaró kézzel állanak azok mellé, akik a jövőt, a szebb magyar jövőt hordozzák magukban. Akik felgyújtogatják a kihamvadt szemekben a reménykedés fényét, visszavarázsolják a sápadt ajkakra a bizó mosolygást, akik tanítanak hinni; hinni abban, amiben olyan nehéz, az emberi könyörüleltségben és jóságban.

Ez a nemes, nagy érzés vezette Térfly Belánét, mikor kilenc évvel ezelőtt megrendezte az első „Adalbertinum” ünnepélyt, mely a hasonló nevű diákmenza javát szolgálja s melyet azóta minden évben megismételnek Parádon.

Ez évben 20-án zajlott le a nagyszerű ünnepély, melynek legkiemelkedőbb része a nagyszabású garden partie volt... Sötét, komoly fenyők állanak őrt annak a tisztásnak a szélén, ahol üde, zöld galyakból készített sátrak körül hullámozik a vásárló közönség szines forgataga. Az egyik sátorban a forró virslit és jégbehűtött sört kínálják, a másikkal üde szegfűk és rózsák szines fejecskéi bólongatnak hivatagon, vagy édes cukrászsütemények csábilják be a vásárlókat. Bár, mint mindenütt, itt is meglátszott némileg a nehéz gazdasági viszonyok hatása, a jelenlevő közönség igen szép tanujelét adta áldozatkészségének és segíteni akarásának, mert szívesen és sokat vásároltak minden sátonál, ahol a kiszolgálást a helybeli és fürdőző hölgyek látták el. A jól sikerült garden partiet reggelig tartó tánc fejezte be a fürdő vendéglőjében, hol a vidámság és jó hangulat heves szerpentin és konfetti csatákban nyert kifejezést.

A megjelentek között ott voltak Térfly Béla v. miniszter és neje, Szemere Árpád, a m. kir. Operaház örökös tagja, és neje, vitéz Barta László tábornok és neje, Halász Lajos ny. koronaügyész, Varga Ferenc koronaügyész és neje, Lázár Ferenc főrendi házi tag és neje, Magyar Kóssa Péter orsz. gy. képviselő neje, Papp Antal ny. h. államtitkár és neje és a társadalom több kimagasló egyénisége, akik mindnyájan szívvvel és lélekkel fáradoztak az ünnepély sikerén.

Mi mindnyájan, akik jelen voltunk ezen a nemes célú ünnepélyen, azzal a megnyugtató tudattal távoztunk, hogy ma, mikor annyi szó esik arról az emberfeletti küzdelemről, melyet az ifjuság viv a legnagyobb rabszolgatartóval, az Élettel, vannak, akik nemcsak szóval, hanem nemes és eredményekben kulmináló tettekkel is bebizonyítják, hogy szívükön viselik az ifjuság sorsát és ezzel együtt mindannyiunk közös érdekét: a szebb és jobb magyar jövőt.

A bilincsbevert Kaszab József hevesi gyilkos elmondja a halálos végű szűrése esetét.

Elvi ellenségei vagyunk a társadalom súlyos bü-nözői reklamirózásának. Nem közlünk róluk fényké-pekét különböző pózokban és nem törekszünk el-lesni azok sokszor szenzációs kijelentéseit.

Kaszab József ácssegédnek, a 27 éves hevesi gyilkosnak esetével valahogy másképpen vagyunk.

A hevesi csendőrörs szobájában bilincsbe ver-ve néhány perccel az önként jelentkezése után be-szélgettünk ezzel a rosszarcu, szerencsétlen ember-társunkkal, Kaszab Józseffel.

— Nem akart ő gyilkolni — dadogta, csak vé-dekezett.

— Már a Brieger vendéglőben kikezdték velem mondá és amikor kijöttem, utánam jöttek, földre te-pertek, én védekeztem, — össze-vissza szurkáltam a levegőbe és így történt kérem.

Hát mondja csak, ők is késsel-bottal támadtak magára?

— Nem kérem, felelte, csak ökölrel, de félttem, mert ezeknél a földmiveseknél mindjárt az a szokás, hogy késelnek. Én féltemben használtam a késemet.

Hiszen az a szerencsétlen 21 éves Juhász Jó-zsef, akit agyonszűrt, nem is volt földmives, hanem gyógyszertári kifutó.

— Nem is őt akartam én, mert hiszen ő nem is bántott engem, csak azt védte, aki ütött.

— Nagyon-nagyon sajnálom őt, de itt is voltam kérem alássan és én nem tudtam azt, hogy meg-halt szegény; lessék már mondani, mi lesz velem, felakasztanak engem?

Kisült, hogy nem volt ittas, a maga vallomása szerint is összesen 3 pohár bort ivott meg három hely-en és kitudódott, hogy nagyon is tudatában volt a szurása halálos mivoltának, mivel a gyilkosság éjje-lén két rokonához is bezörgetett azzal, hogy olyant követett el, hogy világgá vándorol.

Ujból fölhangzott az aggódo kérdés: mi lesz ké-rem velem fölakasztanak engem?

— Őszintén kell elmondani mindent fiam — hangzott a csendőrörs vezetőjének különösen meleg, mélyvéréző hangja.

Ez a résztvevő atyai hang megfogott bennünket.

Elgondolkoztunk az eseten, ime egy 27 éves gyilkos, akinek nem volt biztosítva téli kenyere s aki minden különösebb ok nélkül megölte 21 éves embertársát, aki neki semmit sem vétett!

A társadalom fekélyes sebe egész nagyságában feltárult előttünk!

A vádlottak padján ott láttuk a gyilkost, de lát-hatatlan vendégként a beleg bűnös társadalmat is, a szülőt, a tanítót és ezt az egész bűnös világot, amelyből úgylátszik, lassan-lassan az emberszeretet virágának még a magja is kipusztul (—)

Árverési hirdetmény-kivonat

Nemzeti Hitelintézet Rt. (képv. Dr. Vajda Lipót ü.) végrehajthatónak Fodor László (nős Nagy Borbála-
val) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 429 P 52 f tőkekövetelés és járulékai behajtása vé-ggett a hatvani kir. bíróság területén levő, Csány községben fekvő, s a csányi 2079 sz. tkvi. betétben A † 1 sorsz. 3039/27 hrsz. alatt foglalt Fodor László (nős Nagy Borbálával) nevéen álló 3 hold 7 öl terü-letű szántóingatlanra 3000 P. kikiáltási árban elren-delte.

Az árverést 1932 évi szeptember hó 28 nap-ján délelőtti 10 órakor Csány községházánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanokat a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpén-zül a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben, vagy az 1881 LX tc. 42 §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldött-nél letenni, hogy a bánatpénznek előleges birói le-tétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a ki-küldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha löbbit ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapi-tott bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi szá-zalékáig kiegészíteni.

Hatvan, 1932 évi június hó 6 napán.

Dr. Berecz s. k. kir. járásbíró.

ASBESTPALA - ÉRTÉKESÍTŐ K. F. T.

„NAGYBÁTONY-UJLAKI” EGYESÜLT IPARMŰVEK R. T. • MISKOLCZI ÉS TÁRSA ASBESTCEMENTPALAGYÁR B. T.
PALAGYÁRTMÁNYAINAK KÖZPONTI ELADÁSI IRODÁJA: Budapest, V. Vilmos császár-út 32.
Sürgőnycim: PALAKÖZPONT. Gyár: PISZKÉN (Esztergom m.) Telefon: 274-30.

A legjobb és legbiztosabb tetőfedőanyag, amely soha javítást nem igényel,
a tűz, fagy és vihart álló

„TERRENOL” és a „* UJLAKI” ASBESTCEMENTPALA!

Kerületi képviselő HATVANBAN: Blumenthal Béla fakereskedő.

A. B. C.

utasok részére:

- A:** Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti elsőrangú **BRISTOL** szállodában.
- B:** mert olcsó áron nyújt mindent: szép szobát, kitűnő ellátást és szórakozást, hisz úgy a délutáni teánál mint az esti vacsoránál tánc van.
- C:** Mindezt (szobát teljes kitűnő ellátással) — a szoba fekvésétől függően — már napi 12 — pengőért kaphatja.

A gondos háziasszonynak minden **csütörtökön** első teendője, hogy fölkeresse **Hajdu Armin** **üzletét**, ahol friss pörkölésű elsőrendű **kávé**t

kap igen jutányos áron! — Denatúrált szesz nagyban és kicsinyben! — Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölök! Saját érdeke parancsolja, hogy egyszer próbálja meg.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS!

*Kérjük lapunk igen tisztelt olvasóit, hogy előfizetési díjaikat sürgősen be-
küldeni szíveskedjenek.*

A Hevesvármegye kiadóhivatala.

Kál-Kápolna

vasutállomás mögött

JUHÁSZ ISTVÁN

az egri „Korona” volt bérlőjének **VENDÉGLŐJE** és **SZÁLLODÁJA**
Kitűnő magyar konyha — Kiváló egri fajborok

Ugyanott bérautó állomás.

Eger közelében, a Bükk vadregényes völgyében

a felsőtárkányi sziklaforrás vendéglő házi kezelésben

ízletes hideg és meleg ételek!
Kitűnő egri borok!

A legideálisabb kirándulohely.
Autobuszjárat!

Társasbédék, bankettek elkészítését, nyaralók ellátását mérsékelt áron vállaljuk. A községben lakásról gondoskodunk. Forráskiszolgálás. Felsőtárkány.

„BIKA”

szálloda és étterem

Tiszafüreden

A nyaralási időnyre **napi panzió lakással együtt:**
1 sz. mélyre 450 P. 2 személyre 400 P.
3 személyre 350 P.

BELL MIKLÓS

TÉGLA ÉS CSERÉPGYÁRA

MÁTRADERECSCKE.

Standard

rádiókészülékek.

ILLÉS BÉLA
radiószaküzletében.

Eger. Telefon: 230.

Pétervásárán

HORÁNSZKY LÁSZLÓ
hírneves

„Kakas” vendéglője és szállodája

megyeszerte dícsért magyar konyhájával és nagyszerű egri boráival és előzetes kiszolgálásával a vendégek minden kényelmét kielégíti.

Tatai darabos szén és a tatai brikett pótol minden más külföldi szenet!

NYOMATOTT PALÁSTHY SÁNDOR KÖNYVNYOMDÁJÁBAN HATVANBAN.